

Надя Кехлибарева

Леля Магда

Щом се навечеря, Фането каза „благодаря“ и „лека нощ“ на баба Калиопа, стана от масата и бързешком се приготви за сън. Защото си беше наумила да сънува птицата, наречена Гларус. Птицата с поизкривен клон, която обикаля над Долината и се провиква с дрезгав, много дрезгав глас. Фането просто изгаряше от нетърпение да я сънува.

Мушнала се веднъж в леглото, Фането веднага притвори клепащи. Нека по-скоро идва сънят, нека по-скоро заплющят и засвирят из въздуха крилете на Гларуса.

– Уж са бели, а по тях се вижда и сиво – присви устни Фането. – От какво ли са посивели крилете му? – удиви се тя. И за миг си представи, че Гларуса прелита над старата гара в Долината и събира по перата си пушека от комините на влаковете.

– От Новата гара – рече Фането, – от Новата гара ще тръгват влакове без пушек. Без никакъв пушек. От татко зная аз.

Но чакай, чакай! Той, Гларуса, може и да мете сивите облаци по небето. Той може нарочно да чисти с крилете си небето – по цял ден да му е широко на слънцето, по цяла нощ да греят звездите, без да им пречи някой раздърпан облак... Дали наистина е такъв чистофайник Гларуса?

Както си мислеше за всичко това, Фането току усети, че пристига сънят. Пердето на прозореца изшумоля. Дъска изскърца на пода. Но към Фането се зададе... Ах, към Фането не се зададе крилатият Гларус с дрезгав, много дрезгав глас, а непозната обикновена жена. Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Съвсем обикновена жена. Тя беше пригладила назад своята съвсем обикновена коса. Беше облякла съвсем обикновена рокля с къси ръкави. Беше си обула съвсем обикновени, дори износени гуменки. Само очите на тази жена бяха особени. Фането погледна право в нейните особени кестенови очи и откри, че са пълни със ситни златни светлини.

– Не се сърди, че дохождам вместо Гларуса, душко – меко започна жената и повлече думите като песен. – Крилете му са изморени на него. Я, колко летя Гларуса над морето напоследък – здравата са изморени крилете му. Капнал е той от гребане срещу ветровете. Та се е подслонил в тръстиките – от дългия летеж да се съвземе. Мене помоли да те наобиколя – да не седиш и чакаш напразно. Виж – отпочине ли си, и Гларуса на часа ще дойде да те навести. Ще дойде да се разговорите за рибарите. За брататите рибари със зелената мрежа.

Фането все още гледаше право в особените кестенови очи на жената, пълни-препълнени със ситни златни светлини. Чудна жена! Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Уж обикновена, съвсем

обикновена. И роклята ѝ – съвсем обикновена. А пък очите ѝ – два златни кладенеца.

– Ти... ти коя си? – попита Фането. И без да забележи, избута с лакът възглавницата към стената.

– Леля Магда съм аз, душко. Леля Магда – готвачката. От голямата кухня на работниците. Долу при езерото е кухнята. При езерото, дето копаят канал към морето хората. Дето свързват езеро и море мъжете. Дето ще се белеят между пясъка и водата каменните прешлени на пристанището. Те – мъжете – са се вrekli да изградят пристанището, преди да свие студ над хълмовете, преди да попари зима камъшите.

– Ами онова момиче? – досети се Фането. И седна в леглото. – Онова момиче, което управлява Скърцащия кран? И то ли обядва в твоята кухня?

– И крановички идват на обед. Как няма да идват? – отвърна леля Магда. – Височки едни. Познавам ги аз по забрадките. И по прашните дочени панталони.

– Да! – каза Фането. И без да забележи, обви с ръце коленете си. И цяла се наведе напред – да не изпусне някоя от думите на леля Магда.

– И майстори-мазачи идват. И бояджийки. С петна от вар по фланелите. И с шапки от вестник над ухото.

– Да! – каза Фането.

– И арматуристи идват. Такива, дето извиват и вържат желязото. Те и над чинията пак за желязо разправят.

– Да! – каза Фането.

– И всякакви чертожници, всякакви инженери, дето чертаят и пресмятат на книга колко да е дълбоко пристанището, влизат при мене. С разкопчани престилки влизат. С моливи и перодръжки по джобовете. И водолази с ботуши идват. С тежки ботуши. Водолази, дето ходят по самото дъно на езерото, дето изравняват самото дъно под тъмните кръгове на водата. Че му трябва равно дъно на пристанището – спокойно да спират в него и лодки, и кораби.

– Да! – каза Фането, замаяна от всички тези думи.

– Идват и се провикват, още от прага се провикват изгладнелите работници: „На блажна яхнийка мирише, лельо Магдо! Отхлупвай бързо тенджерите! Разсипвай бързо гозбите...“

– Да! Да! – каза Фането, омагьосана от всички тези думи, събудили шума на хартиени шапки, звънтежа на желязо, потракването на пръстени чинии, шляпането на мокри ботуши и плисъка на далечна езерна тъмнина. А нетърпеливите мъжки гласове и женският смях се размесиха

с горещия дъх на нещо много вкусно.

– Но ти какво разсипваш от тенджерите? – попита Фането. И неволно облиза устните си.

Тогава лека-полека я наобиколиха гърнета и чайници, буркани и кюпове, тави за варене на сладко и тави за изпичане на баници. Върху голяма готварска печка се появи излъскан червеникав казан. Градинарска чорба къкреше в казана. А в чорбата леля Магда хитро беше пунала и от ония треви, които растат извън градините, полюшват се чак зад Авренското плато и пръскат своето ухание на златен кошер, на жълти припеци, на тънък дим от овчарски огън. В калайдисан тиган изведнъж заподскачаха прозирни картофени полумесеци, зацвърчаха кюфтета. А в румената здрачина на разтворена фурна се открии бухнал кравай, зялян с пяна от яйце и мляко.

Но преди Фането отново да оближе устните си, цялата кухня с боите, с ароматите, с къкренето и цвъртенето си... помътня и се загуби. А леля Магда кротко подхвана:

– Когато нареждам аз масите, душко, току гледам да сложа между паниците с ястията и по някоя чаша с натопено цвете. На всяка маса гледам да сложа натопено цвете. Рано сутрин нарочно се отбивам по рътливите – лавандула бера. Нали на нея до края на лятото не й омръзва да цъфти, да вее лилавото си пламъче. Или късам едно жълто цвете – „Лисичо ушенце“ съм го кръстила. Или синия минзухар късам, проточат ли се първите бели ивици есенна мъгла откъм планината. Искам аз и очите на хората да нахраня по обедно време. Затова турям китките. И ми се чини, че не греша, като ги турям по масите. То... хубост различна има, разбира се. Но на мене много ми е свидна хубостта на цветето. И ми се чини, че тя много ни помага. Като бистра глътка ни разквасва сърцата. Затова си казвам:

По земята наша свети
жълто цвете, синьо цвете.
Крехката му хубост нека
винаги върви с човека.

Ей така си казвам. И си мисля, отколе си мисля: забележим ли го ние цветето, и то ще ни се отплати. Тихомълком ще ни направи и подобри, и по-умни.

Как слушаше Фането, обвила с ръце коленете си! Как цяла се беше навела напред – да не изпусне някоя от думите на леля Магда! На тази чудна леля Магда! На тази чудна жена. Нито дребна, нито едра. Нито млада, нито стара. Уж обикновена, съвсем обикновена. И роклята ѝ – съвсем обикновена. Само под дъгите на веждите ѝ блестят два дълбоки златни кладенеца.

– А ти на Гларуса не се сърди, душко – като песен провлече думите жената. – Крилете му са изморени на него. Я колко летя Гларуса над морето напоследък – здравата са изморени крилете му. Капнал е той от гребане срещу ветровете. Та се е подслонил в тръстиките – от дългия леж да се съвземе. Виж – отпочине ли си, и Гларуса ще дойде да те навести. Сигурна бъди, че ще дойде. Още утре вечер може да наmine тъдява – за рибарите да се разговорите. За брататите рибари със зелената мрежа... Зелената мрежа, дето по изгрев изтегля слънцето, душко... – додаде леля Магда. И се усмихна.

Фането ясно дочу как пердето на прозореца изшумоля. Дъска изскърца на пода. А после цялата къща заскърца и се завъртя. И през всички прозорци потекоха бели и сиви пера. А сънят се беше сгушил някъде наблизко и се обаждаше с два различни гласа: ту с дрезгавия глас на Гларуса, ту с мекия глас на леля Магда. И разказваше нещо много хубаво за едно цвете. И за една усмивка.

КРАЙ

© Надя Кехлибарева

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издаелство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9213>]